

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт *World Economic Forum The Global Competitiveness Report 2013-2015* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2013-2014>.

Володимир ФЕДОРОВИЧ
науковий керівник:
к.е.н. Михайлишин Л.І.
ІФНІМ THEU

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ЄС: ЕВОЛЮЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Сучасний стан економіки України і перспективи подальшої її інтеграції в Європейське співтовариство напряму залежить від ефективності синхронізації економічних систем усіх учасників цього процесу. Як доводить історичний досвід в сфері євроінтеграції повноцінність цього процесу не стільки залежить від наявності політичної волі, скільки від економічних можливостей країн-кандидатів. Тому первинним етапом побудови якісного євроінтеграційного процесу в Україні мало б виступати дослідження еволюції, специфіки розвитку та стану економіки країн ЄС, для окреслення конкретних критеріїв, які повинні бути досягнуті вітчизняною соціально-економічною системою.

В загальному розумінні Європейський Союз – це економічний та політичний союз держав-членів Європейських Спільнот (ЄВС, ЄОВіС, Євроатом), створений згідно з Договором про Європейський Союз (Маастрихтський Трактат), підписаним в лютому 1992 року і чинним із листопада 1993 р. З дати свого фактичного створення ЄС 4 рази розширювався включаючи все нові і нові країни Європи (таблиця 1).

Таблиця 1

Етапи розширення Європейських співтовариств/Європейського Союзу [1]

Рік	День/ Місяць	Подія
1950	9 травня	Міністр закордонних справ Франції Робер Шуман представив свою пропозицію щодо об'єднання Європи, відомої як план Шумана. Ця подія вважається початком європейської інтеграції, яка в кінцевому підсумку привела до створення Європейського Союзу.
1952	23 липня	За Паризьким договором 1951 року було створено Європейська спільнота з вугілля та сталі (ЄСВС). Засновниками стали Бельгія, Франція, Нідерланди, Люксембург, Німеччина та Італія.
1958	1 січня	За Римськими договорами країни-члени ЄСВС заснували Європейську економічну спільноту (ЄЕС), яка пізніше перетворилась в Європейську Спільноту (ЄС) і Європейську спільноту з атомної енергії (Євратом).
1973	1 січня	Перше розширення — Велика Британія, Данія та Ірландія приєдналась до ЄЕС. У Норвегії більшість населення проголосувало проти членства в ЄЕС.
1981	1 січня	Друге розширення — Греція приєдналась до ЄЕС.
1985	1 лютого	Гренландія (самоврядна з 1979 вийшла зі складу ЄЕС).
1986	1 січня	Третє розширення — Іспанія та Португалія приєднались до ЄЕС.

1990	3 жовтня	Об'єднання Німеччини — НДР приєдналась до ФРН і стала частиною ЄС.
1993	1 листопада	Формальне створення Європейського Союзу
1995	1 січня	Четверте розширення — Австрія, Фінляндія і Швеція приєднались до ЄС. У Норвегії та Швейцарії жителі проголосували проти членства в ЄС.
2004	1 травня	П'яте розширення (частина I) — Кіпр, Естонія, Литва, Латвія, Мальта, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина і Чеська Республіка приєднались до ЄС.
2007	1 січня	П'яте розширення (частина II) — Болгарія і Румунія приєднались до ЄС.
2013	1 липня	Шосте розширення (частина II) — Хорватія приєдналась до ЄС.

Сьогодні в об'єднання входять 28 європейських держав. Розпочинаючи інтеграційний процес, держави керуються різними мотивами, проте домінують серед них економічні, оскільки в ЄС акумулюється 22,9% світового ВВП, що є найбільшою часткою серед усіх центрів глобальної економіки (рис. 1). Варто також зазначити, що такі лідируючі позиції ЄС втримує з 2002 року [2].

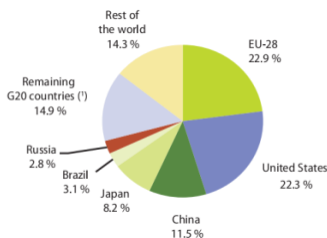

Рис. 1. Структура світового ВВП, 2012 рік

Сучасний економічний стан країн інтегрованих в ЄС характеризується суттєвим уповільненням економічного зростання. Так за даними Eurostat в 2013 році, ВВП виріс на 1,1% в єврозоні та на 1,6% в усіх державах ЄС-28. В 2013 році ВВП збільшився до рекордного рівня в поточних цінових умовах на 13 075 000 млн. євро. варто зазначити, що зона євро (EA-18) склала 73,4% від цієї суми, а сума п'яти найбільших держав-членів ЄС країн (Німеччина, Франція, Великобританія, Італія та Іспанія) склала 71,0% в загальній структурі [2]

Порівняння показників ВВП на душу населення в різних державах дозволяє вивчити основні тенденції розвитку добробуту суспільства. За даним показником спостерігається суттєва конвергенція для держав, що стали членами ЄС. Такі процеси в основному проявляються через наближення їх значень до середньозначних розмірів. Проте лідерами по даному показнику, як і в докризовий період, залишаються Люксембург, Німеччина, Швеція та Австрія, середнього рівня ВВП на душу населення збереглися для економік, Великобританії, Італії, Ірландії і Франції. Важливою зміною в економічній системі ЄС стало зростання ВВП на душу населення в таких державах як Литва, Румунія, Латвія, Словаччина, Естонія, Польща та Болгарія, які хоча й залишаються за межами середніх показників, однак достатньо динамічно

наближаються до них. Найбільш негативним фактором в розвитку економіки країн ЄС є спад ВВП на душу населення в Греції і Португалії (рис. 2).

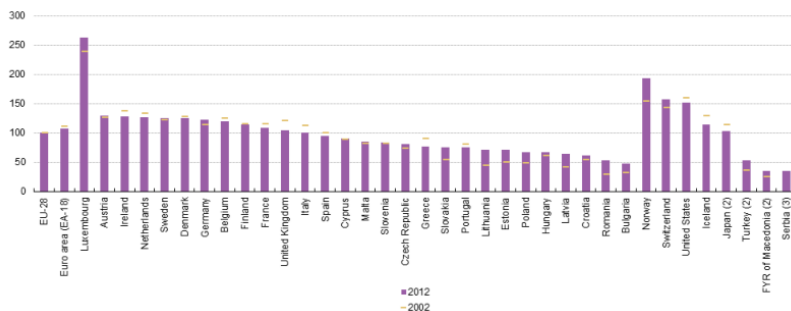

Рис. 2. ВВП на душу населення в поточних ринкових цінах, 2002-2012 роки [2]

Нижчий середній показник ВВП на душу населення в країнах ЄС-28 в порівнянні з США і Японією сформувався за рахунок новоприйнятих держав, що мають дещо відсталий економічний розвиток, однак динамічність їх розвитку дозволяє сформуванню оптимістичні прогнози на майбутнє.

Місце Європейського Союзу і його економічний потенціал у світовій економіці визначається новими умовами конкуренції, що припускають постійне формування й удосконалення науково-технічного потенціалу й трудових ресурсів, адекватних вимогам інформаційного суспільства, розвиток спроможності господарюючих суб'єктів до модернізації виробництва, безперервне перетворення наукових знань в інноваційні продукти, реалізовані на ринку. Із цією метою наднаціональні органи управління ЄС і національні уряди формують правові, організаційні й економічні умови й механізми для створення інформаційних систем, проводять активну освітню, науково-технічну й інноваційну політику.[3]

Таким чином, ЄС сьогодні - це наймогутніше об'єднання країн, що має важливе значення для економічного розвитку Європейського регіону. Економічний потенціал ЄС характеризується високим рівнем розвитку продуктивних сил, динамічністю й пропорційністю росту економіки, що підвищується ефективністю виробництва, його комплексною механізацією й автоматизацією, ростом кваліфікації кадрів, перевагою третинного сектора в галузевій структурі економіки ЄС. По чисельності населення, частці у світовій торгівлі ЄС є регіоном-лідером серед розвинених країн. Населення Європейського Союзу постійно збільшується, незважаючи на демографічні проблеми, і це говорить про те, що внутрішній ринок та економічний потенціал постійно зростають. Такі аргументи є прямим підтвердженням правильності євроінтеграційного вектора розвитку України в сучасних умовах.

Список використаних джерел:

1. *Бородій О.В. Досвід Польщі для інтеграції України в Європейський Союз. [Електронний ресурс] / О.В. Бородій // Найковий вісник НЛТУ України. - 2010. - № 20. - С. 311-318. Режим доступу: http://www.nbuiv.gov.ua/portal/chem_biol/nvntu/20_4/311_Borodij_20_4.pdf. - 02.01.2011. – назва з екрану.*
2. *Офіційний сайт Європейської статистики. - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>.*
3. *Майданик О.О. Економіка ЄС: сучасний стан і перспективи. [Електронний ресурс] / О.О. Майданик // Наукові записки. – Т 19. - С. 266-269. Режим доступу: http://www.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/naukma/Spec/2001_191/63_maydanuk_oo.pdf. - 29.12.2010. – назва з екрану*

Захар ЦИМБАЛІСТІЙ

науковий керівник:
к.е.н., доц. Михайлишин Л.І.
ІФННІМ THEY

МАСШТАБИ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ЗОВНІШНЬОТОРГІВЕЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК ПІДПИСАННЯ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ

Ключовим пріоритетом розвитку євроінтеграційних процесів економіки України виступає можливість її включення в сферу міжнародної торгівлі країн-членів ЄС. Європейський Союз – унікальне формування, що не має аналогів в історії та є результатом еволюції міжнародної політики. Більшість країн-засновників та «ключових держав» ЄС (Франція, Німеччина, Велика Британія, Португалія, Іспанія) більше ста років тому були наймогутнішими світовими імперіями, що вели постійну боротьбу за колонії та сфери впливу в різних регіонах планети. Сьогодні Європейський Союз це передовий суб'єкт зовнішньоторговельних відносин в світі, при чому такі лідируючі позиції – це наслідок специфічних рис зовнішньоторговельної діяльності країн-членів цього інтеграційного об'єднання.

Нині відбувається процес доволі радикальної трансформації української зовнішньої торгівлі. Сучасний її етап розпочався, по суті, ще в другій половині 2013 р., коли, напередодні укладання «Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом», Росія в односторонньому порядку фактично запровадила превентивні обмеження на імпорту українських товарів. У 2014 – 2015 рр. гібридна війна Росії проти України і пряма військова агресія Росії в Криму і на Донбасі стали чи не найпотужнішим чинником трансформації українсько-російської торгівлі. Односторонні обмеження з боку Росії на імпорту українських товарів, як і взаємні обмеження у сфері українсько-російського військово-технічного співробітництва, спонукали українські підприємства до пошуку ринків збуту, альтернативних російському, а почасти